

LOGICYZM

Logicyzm – to prąd umysłowy, **związany z istotą matematyki** jako nauki. Radykalna jego odmiana zakłada, że **cały świat można poznać i opisać za pomocą pojęć matematyki i logiki. Poznanie świata jest możliwe tylko w sposób racjonalny.**

Leon Chwistek – polski logik i matematyk – twierdzi jednak, że **indywidualne poznanie rzeczywistości nie jest tak proste i jednoznaczne.** Wprowadza on kilka **poziomów rzeczywistości** (i poziomów jej poznania). **Poziom rzeczywistości** to pojęcie, które określa nie tyle obszar rzeczywistość, co raczej **sposób (specyfikę) oglądu tej rzeczywistości (sposób odnoszenia się do niej).** Inaczej np. do rzeczywistości szkolnej odnosi się nauczyciel (inaczej ją analizuje), inaczej minister edukacji, inaczej czyni to uczeń czy rodzic, a jeszcze inaczej ktoś, kto nie ma dzieci w wieku szkolnym. Mają oni wszyscy **różne „punkty widzenia”** szkoły.

Chwistek wyróżnia następujące poziomy rzeczywistości:

- **schematy rzeczywistości** jako **poznawcze konwencje** – służą one **do opisu i wyjaśniania świata**, który ma wg. logików logiczną strukturę. Można tworzyć **dużą liczbę schematów rzeczywistości** – **zależnie od panującej konwencji poznawczej.** Schematy mogą oczywiście się **zmieniać na nowe**, lepiej opisujące określoną rzeczywistość. Problemem jest to, że **każdy może tworzyć swe własne konwencje poznawcze**, co prowadzi do ich **namnażania się.** W wyniku stosowania schematów rzeczywistości **powstają prawa nauki, teorie, formułowane są problemy i ich hipotetyczne rozwiązania.**

- **rzeczywistość naturalna** – której towarzyszy tzw. **naturalny pogląd na świat** – nie jest on tożsamy z logiczną wizją **świata**. Rzeczywistość naturalna to wg Chwistka **mit**, ale trudno się od niego uwolnić, bo jest nam dana z natury. Zwykle, tj. **codzienne poznanie rzeczywistości**, która otacza ludzi **opiera się na tzw. „zdrowym rozsądku”**, który jest **bliższy intuicji niż myśleniu logicznemu**.
- **rzeczywistość fizykalna** – a właściwie różne rzeczywistości fizykalne, to **obszary naszego poznania związane z różnymi dziedzinami czy dyscyplinami**. Można **przebywać w wielu rzeczywistościach fizykalnych**, np. ucząc się socjologii poznajemy rzeczywistość stosunków społecznych, ale za chwilę słuchając muzyki – poznajemy jej różne gatunki czy rodzaje. Jest **to poziom rzeczywistości wyższy** – zdaniem Chwistka – **od poziomu rzeczywistości naturalnej**.
- **rzeczywistość wrażliwa/wyobrażeniowa** – najbardziej zindywidualizowana, typowa dla dzieci czy ludów prymitywnych. Jest **związana z naszym wewnętrznym czuciem lub wyobrażaniem sobie świata**. Jest rzeczywistością **z pogranicza świata rzeczy i ludzi oraz sfery doznań psychicznych i wizji**.

Rzeczywistość wyobrażeniowa jest oczywiście wytworem fantazji, jest – według logistyków – **iluzją**. **Jednakże same wyobrażenia czy wizje mają przecież charakter rzeczywisty** (dzieją się, istnieją). **Logicyzm akceptuje ten poziom rzeczywistości**, ale tylko w roli motoru twórczości ludzkiej. Nie można w działaniu opierać się jedynie na rzeczywistości wyobrażeniowej bez liczenia się z rzeczywistością choćby zdroworozsądkową czy fizykalną.

Logicyzm a komunikacja

W tej koncepcji **procesy komunikacji**, a właściwie ich zakres treściowy i forma, **zależne są od przyjętej perspektywy rzeczywistości**. Odzwierciedla to poniższy schemat:

POZIOMY RZECZYWISTOŚCI		JAKO	ŚRODOWISKA KOMUNIKOWANIA
POZIOM RZECZYWISTOŚCI			CHARAKTER KOMUNIKATU
Schematy rzeczywistości jako poznawcze konwencje	→		Prawa nauki, problemy naukowe, zadania, sformułowania rozwiązań (wiedza naukowa)
Rzeczywistość naturalna	→		Przekazy, treści zdroworozsądkowe (mądrość potoczna)
Rzeczywistość fizykalna	→		Komunikaty na temat materialnych wytworów dotyczących konkretnej dziedziny rzeczywistości lub aktywności ludzkiej (wiedza dotycząca konkretnych obszarów sytuacyjnych)
Rzeczywistość wyobrazeniowa	→		Komunikaty dotyczące naszych wrażeń, wyobrażeń, wizji, fantazyjnych przewidywań

Treści naszych komunikatów są zależne od kontekstu rzeczywistości o jakiej rozmawiamy. Jeśli np. naukowo rozważamy sprawę pochodzenia człowieka, to nasze komunikaty są formułowane na gruncie schematów rzeczywistości i posługujemy się odpowiednim do tego słownictwem (mówimy o naukowych teoriach antropologicznych, darwinizmie czy kreacjonizmie, o dowodach naukowych itp. posługując się językami tych teorii). Jeśli zaś rozmawiamy o dzisiejszej kolacji ze znajomymi, to podejmujemy kwestie wyboru miejsca ze względu na ceny potraw czy atmosfery lokalu, pory spotkania czy składu zaproszonych na kolację osób – typowe dla rzeczywistości naturalnej elementy komunikacji i zupełnie inny język komunikowania niż w poprzednim przykładzie.